

การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษา
พิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ
เขตการศึกษา 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*

DIGITAL ERA SCHOOL MANAGEMENT AFFECTING THE DIGITAL SKILLS
OF TEACHERS IN SPECIAL EDUCATION CENTERS OF THE EDUCATIONAL
MANAGEMENT EFFICIENCY PROMOTION NETWORK, SPECIAL EDUCATION
CENTERS, EDUCATIONAL SERVICE AREA 3

ศิริภัตสร เกิดเนตร¹ และ ทิวัตต์ มณีโชติ²

Sirapatsorn Kerdnet¹ and Tiwat Maneechot²

¹⁻² คณะครุศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

¹⁻² School of Education, Panyapiwat Institute of Management

Corresponding Author's Email: Sirapatsorn.8@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) เพื่อศึกษาระดับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และ 4) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของศูนย์การศึกษาพิเศษที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครู โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 176 คน มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .990 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.40) 2) ระดับทักษะดิจิทัลของครู ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.41) 3) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล และการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ทักษะดิจิทัลของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลมีอิทธิพลต่อทักษะดิจิทัลของครูลำดับแรก รองลงมาคือ การ

* Received 2 January 2026; Revised 10 March 2026; Accepted 11 March 2026

บริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล โดยตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะดิจิทัลของครูได้ร้อยละ 64.70

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล, การศึกษาในยุคดิจิทัล, ทักษะดิจิทัลของครู, การศึกษาพิเศษ

Abstract

This study aimed to: 1) examine the conditions of school administration in the digital era; 2) investigate the level of digital skills of teachers in Special Education Centers under the Network for Enhancing Educational Management Efficiency; 3) analyze the relationship between school administration in the digital era; and 4) examine school administration in the digital era of Special Education Centers affecting teachers' digital skills. Data were collected from a sample of 176 teachers from Special Education Centers under the Network for Enhancing Educational Management Efficiency, Special Education Center Educational Region 3, under the Bureau of Special Education Administration. The sample was obtained through stratified random sampling by institution. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .990. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that: 1) the overall level of school administration in the digital era was at the highest level ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.40); 2) the overall and individual aspects of teachers' digital skills were at the highest level ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.41); 3) all aspects of school administration in the digital era had a positive relationship with teachers' digital skills at the .01 level of statistical significance; and 4) digital-era personnel administration and digital-era academic administration were significant predictors of teachers' digital skills at the .01 level of statistical significance. Digital-era personnel administration had the greatest influence on teachers' digital skills, followed by digital-era academic administration. These two variables together explained 64.70 percent of the variance in teachers' digital skills.

Keywords: Digital Age School Administration, Education in the Digital Age, Teachers' Digital Skills, Special Education

บทนำ

ในปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Era) ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา การบริหารสถานศึกษา และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทั่วโลก เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ตั้งแต่การจัดการเรียนการสอน การบริหารข้อมูล การสื่อสาร และการประเมินผลการเรียนรู้ ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Redecker, 2017)

ประเทศไทยได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะสมรรถนะด้านดิจิทัล (Digital Competence) และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาการศึกษาในยุคดิจิทัล โดยสนับสนุนให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) อย่างไรก็ตาม แม้จะมีนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ แต่ผลการศึกษาหลายงานวิจัยพบว่า ครูยังคงเผชิญกับข้อจำกัดด้านทักษะดิจิทัล ทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล และการจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Ng, 2012; Tondeur et al., 2017) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเรียนรู้แบบดิจิทัลที่ต้องอาศัยทักษะการออกแบบการเรียนรู้ การใช้สื่อดิจิทัล และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (Redecker, 2017) นอกจากนี้ งานวิจัยในประเทศไทยยังสะท้อนว่าครูจำนวนหนึ่งยังขาดความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และยังมีความแตกต่างด้านระดับทักษะดิจิทัลระหว่างครูในแต่ละบริบทของสถานศึกษา (วิญฐพัชร โพธิ์เพชร, 2567)

สำหรับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งมีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษา บำบัด พิ้นฟู และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลยังมีความซับซ้อนมากกว่าสถานศึกษาทั่วไป เนื่องจากครูต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความพิการ (Assistive Technology) การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) การสื่อสารกับผู้ปกครองและเครือข่ายผ่านระบบดิจิทัล รวมถึงการบริหารจัดการข้อมูลผู้เรียนและรายงานผลผ่านระบบสารสนเทศ

ทางการศึกษา (Florian & Beaton, 2018) ขณะเดียวกัน ศูนย์การศึกษาพิเศษหลายแห่งยังประสบปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และภาระงานที่เพิ่มขึ้นของครู (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2567) เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ในระดับสากลมุ่งศึกษาเกี่ยวกับ สมรรถนะดิจิทัลของครูและการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (Tondeur et al., 2017; Redecker, 2017) ขณะที่งานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่เน้นการศึกษาระดับทักษะดิจิทัลของครูหรือการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก แต่ยังมี ข้อจำกัดในด้านการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู โดยเฉพาะในบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งมีลักษณะการจัดการศึกษาและภารกิจที่แตกต่างจากสถานศึกษาทั่วไป ดังนั้น ช่องว่างขององค์ความรู้ (Research Gap) ที่สำคัญ คือ การขาดการศึกษาเชิงประจักษ์ที่วิเคราะห์บทบาทของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ รวมถึงการศึกษาที่เชื่อมโยงการบริหารสถานศึกษา นโยบายดิจิทัล และสมรรถนะของครูในบริบทของการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่มีบทบาทต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู ผลการวิจัยจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาครู และการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาระดับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของศูนย์การศึกษาพิเศษกับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ
4. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของศูนย์การศึกษาพิเศษที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลและทักษะดิจิทัลของครู โดยสามารถจำแนกสาระสำคัญออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แนวคิดเกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของครู ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูการศึกษาพิเศษ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบสารสนเทศ และนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ากับกระบวนการบริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการ การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ตลอดจนเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสังคมดิจิทัลและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

ในระดับสากล แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้รับการนำเสนอโดย Partnership for 21st Century Learning (P21) ซึ่งเสนอกรอบทักษะสำคัญที่ผู้เรียนและครูควรมีในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ (Partnership for 21st Century Learning, 2019) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นต้องสนับสนุนให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะดังกล่าวให้กับผู้เรียน

นอกจากนี้ แนวคิดด้านภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ยังมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี สามารถส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการทำงานและการเรียนการสอน (Sheninger, 2019)

2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของครู

ทักษะดิจิทัลของครูหมายถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ การสร้างสื่อ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงจริยธรรม ความปลอดภัย และความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี (Redecker, 2017)

กรอบแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของครู ได้แก่ DigCompEdu Framework ซึ่งพัฒนาโดยสหภาพยุโรป โดยแบ่งสมรรถนะดิจิทัลของครูออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางวิชาชีพ การใช้ทรัพยากรดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี การประเมินผลด้วย

เทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียน และการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้เรียน (Redecker, 2017)

ขณะเดียวกัน UNESCO ยังได้เสนอกรอบ ICT Competency Framework for Teachers (ICT-CFT) ซึ่งเน้นให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาวิชาชีพของครู และการบริหารจัดการการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (UNESCO, 2018)

เมื่อเปรียบเทียบแนวคิดทั้งสองกรอบ พบว่า DigCompEdu มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในระดับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ขณะที่กรอบของ UNESCO เน้นบทบาทของเทคโนโลยีต่อการพัฒนาระบบการศึกษาโดยรวม ทั้งสองแนวคิดจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูในบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

3. การบริหารสถานศึกษากับการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูการศึกษาพิเศษ

ในบริบทของการศึกษาพิเศษ ครูจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีช่วยเหลือ (Assistive Technology) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น โปรแกรมช่วยอ่าน โปรแกรมสื่อสารทางเลือก หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลเฉพาะบุคคล (Florian & Beaton, 2018)

การพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูการศึกษาพิเศษจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การจัดสรรทรัพยากรด้านเทคโนโลยี และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี (Tondeur et al., 2017)

เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาทั่วไป พบว่า ครูการศึกษาพิเศษมีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในลักษณะที่เฉพาะเจาะจงมากกว่า เนื่องจากต้องปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับทักษะดิจิทัลของครู

งานวิจัยในระดับสากลจำนวนมากพบว่า การบริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านนโยบาย การพัฒนาวิชาชีพครู และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี (Tondeur et al., 2017)

ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Instefjord และ Munthe (2017) พบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับสมรรถนะดิจิทัลของครู ขณะที่ Scherer et al. (2021) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะ

ผู้นำดิจิทัลและวัฒนธรรมองค์กรมีผลต่อการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู

ในประเทศไทย งานวิจัยหลายฉบับพบว่าการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาศักยภาพครู และการจัดสรรทรัพยากรด้านดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับระดับทักษะดิจิทัลของครูเช่นกัน (กัญญ์วรา ท่าว่อง และพงษ์เอก สุขใจ, 2568)

เมื่อเปรียบเทียบงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยในต่างประเทศมักเน้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัล การพัฒนาวิชาชีพครู และสมรรถนะดิจิทัลของครูในภาพรวม ขณะที่งานวิจัยในประเทศไทยยังมีจำนวนจำกัด และส่วนใหญ่เน้นการศึกษา ระดับทักษะดิจิทัลของครูหรือการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ แต่ยังขาดการศึกษาที่เชื่อมโยงการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูในบริบทของการศึกษาพิเศษโดยตรง

โดยสรุป เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู ทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย การพัฒนาบุคลากร และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาในบริบทของครูศูนย์การศึกษาพิเศษยังมีจำนวนจำกัด ดังนั้นการศึกษการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษจึงมีความสำคัญ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาครูในบริบทการศึกษาพิเศษต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครื่องมือส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ระดับทักษะดิจิทัลของครู รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์จากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ เพื่ออธิบายระดับตัวแปร ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการพยากรณ์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อทักษะดิจิทัลของครู

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูศูนย์การศึกษาพิเศษในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 สังกัดสำนักบริหารงาน

การศึกษาพิเศษ จำนวน 5 แห่ง รวมทั้งสิ้น 328 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2568) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 176 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานศึกษา เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากรในแต่ละศูนย์การศึกษาพิเศษ จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนครูในแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้การสุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมและลดความเอนเอียงของข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของศูนย์การศึกษาพิเศษ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับทักษะดิจิทัลของครู ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัล การใช้งานคอมพิวเตอร์ การใช้งานอินเทอร์เน็ต การสร้างสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย และการทำงานร่วมกันทางออนไลน์ โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1961) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.50 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จำนวน 5 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูในสังกัด จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ และจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์โดยสร้างเป็น QR Code เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบสอบถามผ่านช่องทาง Line หรือระบบ E-office ของเครือข่าย พร้อมทั้งแนบเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม เมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยได้ติดตามและรวบรวมแบบสอบถามผ่านระบบ

ออนไลน์ด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 176 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจึงตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติความถี่และร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลและระดับทักษะดิจิทัลของครู วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์อิทธิพลของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครู โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาตัวแปรที่สามารถรวมกันพยากรณ์ทักษะดิจิทัลของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของครูศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ

พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.42) และต่ำที่สุด คือ การบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.46) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล (X_1)	4.56	0.42	มากที่สุด
2. การบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล (X_2)	4.52	0.46	มากที่สุด
3. การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล (X_3)	4.53	0.45	มากที่สุด
4. การบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล (X_4)	4.58	0.42	มากที่สุด
ภาพรวม	4.55	0.40	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ

พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ทักษะการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.48) และต่ำที่สุด คือ ทักษะการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.43) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทักษะดิจิทัลของครู

ทักษะดิจิทัลของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ทักษะการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงาน (Y_1)	4.54	0.43	มากที่สุด
2. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (Y_2)	4.61	0.44	มากที่สุด
3. ทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ต (Y_3)	4.57	0.44	มากที่สุด
4. ทักษะการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล (Y_4)	4.59	0.48	มากที่สุด
5. ทักษะการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย (Y_5)	4.58	0.44	มากที่สุด
6. ทักษะการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ (Y_6)	4.58	0.42	มากที่สุด
ภาพรวม	4.58	0.41	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลรายด้าน ($X_1 - X_4$) มีความสัมพันธ์กับทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวม (Y) ในทิศทางเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร โดยการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล (X_3) มีความสัมพันธ์กับทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวมสูงที่สุด ($r = .776$) รองลงมาคือ การบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล (X_4) ($r = .768$), การบริหาร งานงบประมาณในยุคดิจิทัล (X_2) ($r = .713$) และการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล (X_1) ($r = .669$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลรายด้าน ($X_1 - X_4$) มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ($r = .658-.890$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เกิน .90

จึงไม่พบปัญหาความสัมพันธ์สูงเกินไป (Multicollinearity) และสามารถนำตัวแปรทั้งหมดไปใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้

ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3

ผู้วิจัยได้สรุป ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลรายด้านที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 0.05 โดยด้านที่ส่งผลมากที่สุด คือ การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล (X_3) มีอิทธิพลต่อทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวมมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .408 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .454 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .192 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .200 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ ส่วนการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล (X_4) และ การบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล (X_2) ไม่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวมได้ร้อยละ 65.4 ($R^2 = .654$)

อภิปรายผล

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่าศูนย์การศึกษาพิเศษในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เขตการศึกษา 3 มีการปรับตัวด้านการบริหารให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสุรศักดิ์ ปาเฮ (2562) ที่มองว่าการบริหารสถานศึกษาคือกระบวนการเชิงระบบที่มุ่งใช้ทรัพยากรและกลไกการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศได้กลายเป็นทรัพยากรสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรการศึกษา

2. ระดับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 ผลวิจัยพบว่า ระดับทักษะดิจิทัลของครู

ศูนย์การศึกษาพิเศษในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เขตการศึกษา 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าครูการศึกษาพิเศษมีความพร้อมและศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานข้าราชการพลเรือน (2560) ที่มองว่าทักษะดิจิทัลคือความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีจริยธรรม เพื่อพัฒนางานและองค์กร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทักษะการใช้คอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูการศึกษาพิเศษมีความคล่องแคล่วด้านทักษะพื้นฐานทางเทคโนโลยี เช่น การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เคลื่อนที่ และระบบคลาวด์ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะดิจิทัลในระดับที่สูงขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของศักดิ์เรศ ประกอบผล (2564) ที่ระบุว่า การเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของทักษะดิจิทัล โดยเฉพาะในบริบทของครูที่ต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้

3. การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะดิจิทัลของครูในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษาในบริบทดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะดิจิทัลของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องทักษะดิจิทัลที่มองว่าการพัฒนาทักษะดังกล่าวต้องอาศัยการสนับสนุนเชิงระบบจากองค์กรและผู้นำทางการศึกษา (สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2560)

ผลการวิจัยที่พบว่าการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับทักษะดิจิทัลของครูสูงที่สุด ($r = .776$) สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การส่งเสริมการอบรม การพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคโนโลยี การสร้างแรงจูงใจ และการเปิดโอกาสให้ครูเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการยกระดับทักษะดิจิทัลของครู ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรา จรรยาธรรม (2564) ที่ชี้ว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านดิจิทัลเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล รวมถึงงานวิจัยของธิดารัตน์ ไชยวรรณ และสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี (2568) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร โดยเฉพาะด้านการพัฒนาครู ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูอย่างมีนัยสำคัญ

4. การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลรายด้านสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะดิจิทัลของครูศูนย์การศึกษาพิเศษได้ถึงร้อยละ 65.4 แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษาในบริบทดิจิทัลมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทักษะ

ดิจิทัลของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานข้าราชการพลเรือน (2560) ที่ระบุว่าทักษะดิจิทัลจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อองค์กรมีการสนับสนุนเชิงระบบ ทั้งด้านนโยบาย การพัฒนาบุคลากร และสภาพแวดล้อมการทำงาน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของศูนย์การศึกษาพิเศษมีการดำเนินงานอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน ควบคู่กับการที่ครูมีทักษะดิจิทัลในระดับสูงเช่นกัน โดยพบว่าการบริหารจัดการด้านบุคคลมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู รองลงมาคือการบริหารงานวิชาการ ขณะที่การบริหารงานทั่วไปและการบริหารงานงบประมาณแม้มีความสัมพันธ์กับทักษะดิจิทัลของครู แต่ไม่ส่งผลโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการที่องค์ประกอบต่าง ๆ เชื่อมโยงและสนับสนุนกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาทักษะดิจิทัลและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูการศึกษาพิเศษอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลเป็นแกนหลัก ควบคู่กับการจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับบริบทผู้เรียนพิเศษ ขณะที่ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการบริหารงบประมาณด้านเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้หลากหลายมากขึ้น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน และเพิ่มตัวแปรด้านการบริหารและบริบทองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินการวิจัยเชิงทดลองหรือวิจัยและพัฒนา เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญญ์วรา ท่าว่อง และ พงษ์เอก สุขใส. (2568). การศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7. *วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา*, 5(2), 203 – 212.
- จิตรัตน์ ไชยวรรณ และ สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2568). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ทักษะดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 8(3), 795-806.

- ภัทรา จรรยาธรรม. (2564). การบริหารสถานศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล. ใน วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิญญูพัชร โพธิ์เพชร. (2567). การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะ
ดิจิทัลของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาใน
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 21(40), 116-129.
- ศักดิ์เครศ ประกอบผล. (2564). นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
การศึกษาและการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ หจก.วรานนท์ เอ็นเตอร์ไพรส์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2562). การศึกษาภควินตภาพเรียนได้ทุกหนทุกแห่งและทุกเวลา. แพร่ :
แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2568). รายงานข้อมูลบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ
ปีงบประมาณ 2568. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน.
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2560). มาตรฐานทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) สำหรับ
ข้าราชการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มี
ความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม. กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–
2580). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2567). นโยบายการศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ ปีการศึกษา 2567. (อินเทอร์เน็ต). เรียกใช้เมื่อ 18 ธันวาคม 2567 จาก
<http://special.obec.go.th>
- Florian, L., & Beaton, M. (2018). Inclusive pedagogy in action: Getting it right for
every child. *International Journal of Inclusive Education*, 22(8), 870–884.
- Instefjord, E., & Munthe, E. (2017). Preparing teachers for digital competence.
Teaching and Teacher Education, 67, 37–45.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research
Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Likert, R. (1961) *New Patterns of Management*. McGraw-Hill, New York.
- Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers &
Education*, 59(3), 1065–1078.
- Partnership for 21st Century Learning. (2019). *Framework for 21st century
learning*. Washington, DC: P21.

- Redecker, C. (2017). European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Scherer, R., Siddiq, F., & Tondeur, J. (2021). The technology acceptance model in education. *Computers & Education, 163*, 104117.
- Sheninger, E. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times*. Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Tondeur, J., Aesaert, K., Pynoo, B., Van Braak, J., Fraeyman, N., & Erstad, O. (2017). Developing a validated instrument to measure preservice teachers' ICT competencies. *Computers & Education, 107*, 1–15.
- UNESCO. (2018). *ICT competency framework for teachers*. Paris : UNESCO.